

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1882. június hó 26., 27-ik napjain

SÁROSPATAKON TARTOTT NYÁRI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,
egyházkerületi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1882.

**A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1882-ik évi június hó 26., 27-ik napjain
Sárospatakon tartott nyári közgyűlésének**

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1882. év június hó 26., 27-ik napjain Sárospatakon tartotta meg, a főiskolai közvizsgákkal egyidejűleg, *Kun Bertalan* szuperintendens és ifjabb báró *Vay Miklós* urak elnöklete alatt, nyári közgyűlését, az egyházmegyék képviselőinek s több ez ünnepélyes alkalomra egybegyűlt egyházi és világi férfiak jelenlétében és közreműködése mellett.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Süthő Károly*, *Idrányi Ferenc*, *Béky Sámuel*, papi; *Mesko Sándor*, világi tanácsbírák; *Antalfi László*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Fekete Károly, mint esperesi helyettes; *Futhó Sámuel*, papi; *Mocsáry Lajos*, világi tanácsbírák; *Tóth Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsözempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; ifjabb br. *Vay Miklós*, segédgondnok; *Terhes Barna*, papi; *Dr. Lengyel Endre*, világi tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Simon József*, papi tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Ragályi Gyula*, segédgondnok; *Török József*, papi tanácsbíró.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; *Kovács Károly*, helyettes segédgondnok; *Makkay Dániel*, papi tanácsbíró; *Orémus Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

A felsözempléni egyházmegyéből: Kálniczky Fános, helyettes esperes; *Bernáth Elemér*, segédgondnok; *Bálint József*, papi; *Dókus Gyula*, világi tanácsbírák; *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi lelkes; *Dókus Ernő*, egyházmegyei világi főjegyző; *Gyarmathy Sámuel*, egyházm. másod aljegyző.

A tornai egyházmegyéből: Lovass Sámuel, esperes; *Lükő Géza*, segédgondnok; *Vajányi Lajos*, papi; *Császár István*, világi tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről: Hegedüs László, főiskolai világi algondnok; *Bokor József*, akadémiai; *Maklári Pap Miklós*, gimnáziumi igazgatók; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Németh László*, főiskolai jogigazgató. A főiskolai tanügyi bizottság testületileg s az összes tanári kar.

Jegyzőktől: Bálint József, egyházkerületi fő-, *Mitrovics Gyula*, al-, *Debreczeni Bertalan*, világi jegyzők. Ezekon kívül számos egyházi és világi férfiak és hallgatók.

1. Elnök szuperintendens úr buzgó imában kérvén Isten segedelmét köztanácskozásunkra :
a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.
2. Az elnökség azon jelentése, hogy szeretve tisztelt főgondnokunk, gyöngélkedő egészsége miatt, jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetett :
mély sajnálattal vétetett tudomásul. Minek következtében :
3. Jelen alkalomra, helyettes világi elnökül, mint hivatalkorra nézve legidősb segédgondnok, ifjabb báró Vay Miklós kéretett föl.
Ki erre a társelnöki széket legott készséggel el is foglalta.
4. Az egyházmegyék képviselői
igazoltaknak tekintettek.
5. Ugyancsak szuperintendens úr fájdalmas szívvel jelenti, hogy legközelebbi tavaszi közgyűlésünk óta, ismét érzékeny csapás érte egyházkerületünket, amennyiben L a k y A n d r á s, a felsőzempléni egyházmegye esperese, folyó évi május hó 7-én váratlanul jobblétre szenderült.

Egyházkerületünk a legmélyebb részvét érzetével veszi tudomásul e helyen is e lesújtó tartalmu jelentést, annyival is inkább, mert már szintén hozzá volt szokva ahhoz, hogy az elköltözött derék férfiút ott lássa kitartó buzgalomával és élénk érdekeltségével, egyházi és iskolai ügyeink kormányzó-testületének sorai között, akkor, mikor csak mint esperes is, 27 éven át kormányozta ritka szeretettel s mindenki- ben közbecsülést keltő buzgalommal a felsőzempléni egyházmegyét, s általában mint lelkész és ember is csak szeretetet és tiszteletet érdemelt mindnyájunk részéről. Midőn azért elvesztése felett a legmélyebb fájdalmát fejezi ki ez úton is, egyszersmind békés pihenést kér az egek urától drága hamvaira, s állandó fenmaradást közöttünk áldott és példaadó emlékezetére.

6. Olvastatott Prá g a y L a j o s, alsóborsodi esperes s főiskolánk egyházi algondnokának levele, melyben testi gyengélkedéseit s szembetűnően meghanyatlott élet- és munkaerejét hozván föl indokul: főiskolai egyházi algondnoki hivataláról határozottan lemond.

Mély sajnálattal veszi egyházkerületünk tudomásul a buzgó s tevékeny férfiúnak ezen határozottan kifejezett lemondását, s midőn azt, az érintett parancsoló, sajnos körülmények indokából elfogadja, egyszersmind elismerését jegyzőkönyvileg fejezi ki, közügyeink s különösen főiskolánk ügyei körül, közbizalmilag ráruházott algondnoki hivatalában kifejtett buzgó tevékenységeért; kívánván, hogy az égi gondviselés, hanyatlott egészségét s munkaerejét mielőbb visszaadván, habár nem e hivatalban is többé, de láthassuk őt még továbbra is, azon egyházi közmunkatéren, melynek ő mindekkoráig egyik leghivebb s legtevékenyebb munkása volt. — Ennek folytán

7. A főiskolai egyházi algondnoki hivatal megürülvén s ez, a főiskolai ügyek kellő vezetésének nagy hátránya nélkül húzamosabb időre betöltetlenül hagyható nem lévén:

az egyházmegyék esperesei utasítatnak, hogy e fontos hivatal mielőbb lehető betöltése céljából, az egyházakat szabályszerű szavazataik beadására híjják föl; hogy a szavazatok, már a legközelebbi őszi egyházmegyei közgyűlések alkalmára, az illető esperesek kezeihez beadatván: azok onnan a folyó évi szeptember végén tartandó őszi közgyűlésünkre fölterjesztethessenek, s ott a választás megejthetése tekintetéből fel is bontathassanak.

Addig is pedig, míg a választás megejtetnék, az algondnoki minden teendőkre osztatlanul Hegedűs László, világi algondnok bízatik meg és kéretik föl.

8. Legutóbbi tavaszi közgyűlésünk 8-ik számú jegyzőkönyvi pontjában a felsőzempléni egyházmegye a szőlőskei egyházban elsikkadt anyakönyvnek újból leendő kiállítása iránt szükséges lépések megtételére szorgalmaztatván: az említett egyházmegye segédgondnoka élőszoval azon megnyugtató jelentést tette, hogy az anyakönyv már lehetőleg pótolva van, s az erre vonatkozó tüzetesebb jelentés közelebb be fog adatni.

Tudomásul vétetik s az ígért jelentés, őszi közgyűlésünkre bevaratik.

9. Ugyanazon közgyűlésünk 19. számú jegyzőkönyvi pontjának határozatához képest, szuperintendens úr jelenti, hogy az egyházkerületi főbb hivatalnokok újabb eskümintájának elkészítése végett kinevezett bizottság elkészíté munkálatát, s egyszersmind beterjeszti az esküminták szövegét.

Az esküminták felolvastatván, azok általában elfogadtatnak s alkalmaztatni fognak, azon módosítással, hogy a szuperintendensi, egyszersmind alkalmilag főgondnoki és esperesi eskümintá utolsó tétele így igazittassék ki: „erőm és tehetségem szerint híven és lelkiismeretesen teljesítem“; a felszentelendő lelkészek eskümintájában pedig, annak első kikezdésében, ezen kifejezés: „és kibocsátandó“ kihagyatik; negyedik kikezdésében az utolsó tétel így módosítandó: „és ha felsőbbjeim vagy az egyházi törvények ellen valamiben vétkezném.“ A következő kikezdésben az „apostoli“ kifejezés helyett „evangelium“ teendő; továbbá a „minden“ szó kihagyandó s a „rendelem“ helyett „folytatom és intézem“; végre a „hallgatóimnak“ helyett „gyülekezetünk tagjainak“ teendő. Az ezen változtatások után elfogadott és kötelezőleg megállapított esküminták teljes szövege a következő:

Szuperintendens, főgondnok, esperesek, segédgondnokok, jegyzők, egyházkerületi és egyházmegyei hivatalnokok sat. esküformája.

Én, N. N. esküszöm az egy élő Istenre, ki Atya, Fiú, Szentlélek, hogy mint a tiszáninzeni ev. ref. egyházkerület (egyházkerülethez tartozó N. N. egyházmegye sat.) törvényesen megválasztott szuperintendense (főgondnoka, esperese sat.), mindazon köteleességeket, melyek vallásunk hitelvei, egyházunk önkormányzati jogai és törvényei szerint tisztemhez tartoznak, erőm és tehetségem szerint híven és lelkiismeretesen teljesítem. Isten engem úgy segéljen!

A főszentelendő lelkészek esküformája.

Én, N. N. esküszöm az egy élő Istenre, ki Atya, Fiú, Szentlélek, hogy az egyházi szent szolgálatban, melyre benső hivatásomat követve magamat elhatároztam s melyre most felavatandó vagyok, tehetségem szerint lelkiismeretes hűséggel járok el, Isten dicsőségének terjesztésére és az anyaszentegyháznak építésére igyekezem.

A szentírást szorgalmasan tanulmányozom, Isten igéjét ev. reform. egyházunk hitelvei szerint tanítom és hirdetem.

A szent sákramentumokat, u. m. a keresztséget és úrvacsoráját, egyházunk bevett rendtartása szerint szolgáltatom ki.

Az egyházi szent társasághoz, melynek tagja vagyok, úgy annak törvényesen elválasztott előjáróihoz tartozó engedelmességgel fogok viseltetni, és ha felsőbbjeim vagy az egyházi törvények ellen valamiben vétkezném, az egyházi fenytéket alázaatosan fölveszem.

Életemet, erkölcsömet és magamviseletét evangéliumi szent vallásunkkal és Isten törvényeivel megegyezőleg folytatom és intézem, hogy gyülekezetünk tagjainak a szent élet követésében jó példájok lehessenek.

Lelkipásztori hivatalomat fontos ok nélkül el nem hagyom és az általam igaznak ismert vallást sem félelemből, sem adományért, sem világi gazdagságért, sem más egyéb tekintetért meg nem tagadom. Isten engem úgy segítjen! Ámen!

Ezzel összekötetésben egyszersmind elhatároztatott, hogy a zsinati törvények szentesítése után, szintén megállapítandók lesznek mindazon esküminták is, melyekre nézve a zsinati munkálatok, a többi egyházi hivatalnokokat illetőleg nem intézkedtek.

- 10.** Az ungi egyházmegye, folyó évi tavaszi közgyűlésünk 14-ik száma alatt kelt határozata folytán, beterjeszti az ágtelki egyház és Györke András között kötött adásvevési szerződést.

Ezen adásvételi jogügylet, múlt évi őszi közgyűlésünk 52. sz. alatti határozatával már megerősítettén, a megerősítési záradék ezen szerződésre rávezettetni határoztatik.

- 11.** Ugyancsak tavaszi közgyűlésünk 39. számú jegyzőkönyvi pontjának 2-ik számú határozatában, egy küldöttség azzal bízott meg, hogy gondoskodjék egy célszerűbb és újabb népiskolai táblázat előállításáról.

Minthogy e táblázat elkészítésével a bizottság még el nem készülhetett, annak beadása legközelebbi őszi közgyűlésünkre bevértatik.

- 12.** Ugyanazon közgyűlésünk 44-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, szuperintendens úr azzal bízván meg, hogy egyházkerületünk ügyészével együttesen állítsák össze, az egyházi előjáróságokkal körlevél útján leendő közlés végett, az illeték-egyenértékre vonatkozó törvények kivonatát, különös tekintettel az egyházközségekre, valamint a lelkészeket, tanítókat és iskolákat illető alapokra: szuperintendens úr jelenti, hogy megbízatásában eljár s bemutatja a kívánt törvényeknek összeállított kivonatát.

E törvények kellő számban kinyomattatván, azok ez ügyben leendő mihez tartás végett, a lelkészi hivataloknak meg fognak küldetni.

- 13.** Ugyanazon közgyűlésünk jegyzőkönyvének 47-ik szám alatti határozata folytán a felsőborsodi egyházmegye felterjeszti a hegymegi egyháznak leányegyházzá tételére vonatkozó s Bódván, 1882. évi április hó 12—13-ik napjain tartott közgyűlésében, 67-ik szám alatt kelt határozatát, s ez ügyre vonatkozó iratokat.

Ezen határozat szerint, az ezelőtt 3 évvel üresedésbe jött hegymegi anyaegyház lelkészi hivatalának javadalmazása a minimumúl megállapított értéknél sokkal csekélyebb lévén, a felterjesztő egyházmegye, a hegymegi egyház hívei azon kérésére, hogy nekik ennek kiegészítésére idő engedtessek, megengedte a nevezett egyháznak, miszerint a lelkészi hivatal ideiglenesen 3 évre segédlelkészszel töltessek be.

A 3 év leteltével azonban a lelkész javadalmazása, az egyház által teljesített igen csekély javítás mellett sem ütven meg a minimumot, előbbi határozatához híven, elrendelte, hogy a hegymegi egyház leányegyházzá tétessék, s annak fogantatására s különösen azon kérdésben, hogy az ekként leányegyházzá változtatott egyház melyik szomszéd községhez csatoltassék: a felek meghallgatására küldöttséget küldött ki.

Ezen határozat ellen a hegymegi egyház hívei felfolyamodván, ezen beadványukban azon kérelmüknek adtak kifejezést, hogy ha lehetséges, engedtessek meg nekik a rendes lelkész hívhatás, ha pedig az lehető nem volna, legalább addig, míg a tanítói hivatal, mely különben is idős emberrel

van betöltve, üresedésbe jön, a lelkészi állomás úgy, mint jelenleg van, segéd-lelkészszel maradjon betöltve, hogy majd a két állomás egyesítettvén, az lelkész-tanítóval legyen betölthető; egyszer-smind az esperesi hivatal útján beterjesztének egy újabb kimutatást, melynek értelmében a lelkészi hivatal jövedelme, az ő számításuk szerint, a minimumot nagyon megközelíti.

Ezen utóbbi kimutatásból azt látván egyházkerületünk, hogy a hegymegi lelkész fizetése a díjminimumra, a hívek nagyobb terheltetése nélkül kiegészíthető: viszatesszi ezen ügyet a felterjesztő egyházmegyére oly utasítással, hogy azon esetre, ha a hegymegi egyház hívei a minimumot az egyházmegye közbenjárása mellett biztosítani hajlandók, nekik a lelkész-hívhatást engedje meg; ha pedig az most kivihető nem volna, a lelkészi hivatalt még 3 újabb évig helyettes lelkészszel töltsse be.

- 14.** Ugyanazon közgyűlésünk 60-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, a felsőzempléni egyházmegye a kolbásai lelkész-tanítói egyesített hivatal díjlevelének beadására hívatván fel:

Amennyiben a díjlevel be nem mutatattott, az őszi közgyűlésünkre beterjesztendő.

- 15.** Ugyanazon gyűlésünk 78. számú a) pontja alatt kelt határozata folytán, a főiskola anyagi ügyeit rendező bizottság beadja jelentését, melynek értelmében a Kun Dánielné örökösei által felajánlott regále- s egyéb közbirtokossági jogok, a bemellékelt s a közbirtokossági pénztárnok által kiállított bizonyítvány szerint, 195 frtot jövedelmeznek, s az annak alapján tett számítás szerint — ennek 5% tőkét számítva — 3900 frtot érnek meg; a főiskola vesztesége, a Kun örökösökkel létesített osztálynak alapul szolgáló kulesot véve a számítás alapjául, 4310 frtot képvisel, és így a különbség legfeljebb 410 frtban tűnik fel. Azonban, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy ezen regále jövedelme fedezi a főiskola Kun-féle birtoka után fizetendő váltsági összeget is, s így a Kun Dánielné örököseivel a közbirtokosság ezen kölcsön műveletének befejeztével egy új számozkodási viszony, s az általuk főiskolánkért e címen fizetett összegek visszatérítésének szüksége állhatna elő: ezen pár száz forint értékkülönbségnek nem tekinthető.

Azért a bizottság nemesak véleményezi, hogy ezen felajánlott földesúri és közbirtokossági jogok fogadtassanak el kárpótlás gyanánt, hanem figyelve azon körülményre, hogy egyházkerületünk a kárpótlás ezen módját elvileg már elfogadta: egyházkerületünk utólagos jóváhagyása féltétele mellett a szerződést a Kun Dánielné örököseivel meg is kötötte s azt megerősítés végett bemutatja.

Egyházkerületünk ezen jelentést tudomásul vévén, belenyugszik abba, hogy a Kun Dánielné örököseivel történt osztozkodásnál felvett téves számításból előállott veszteség teljes kiegyenlítésére elfogadja a Kun örökösök által eddig birtokolt s a főiskolának átadott 10 telek utáni regalét, összes földesúri s közbirtokossági jogokat, s a bemutatott szerződést megerősíti.

- 16.** Ugyanazon gyűlésünk jegyzőkönyvének 78. számú k) pont alatti határozata alapján, tanácskozás alá vétetett a Bódogh Károlylyal még mindig rendezetlen téglagyári ügy; mire vonatkozólag, a főiskolai gazdasági választmány, 1882. február 19-én tartott gyűlésében felvett jegyzőkönyvében jelenti, hogy Bódogh Károlylyal az egyházkerület és a számvevőszék által elrendelt végleges számolás nem sikerült azért, mert ő az 1881. évi tavaszi gyűlés 11. pontja szerint vele kötött egyezségben részére megállapított 2282 forint 37 kr. követelését nem a kamatból, hanem a tőkéből kívánja leszámítani, ami az ő számítása és a gazdasági választmány számítása között 457 forint 29 kr. különbséget eredményez.

Egyházkerületünk 1881. évi tavaszi közgyűlésünk 11. számú a) pont alatt hozott s a Bódogh Károlylyal kötött egyezséget megerősítő nemcsak igazságos, de Bódogh Károly irányában nagyon is méltányos határozatától el nem térvén, utasítja a főiskolai gazdasági választmányt, hogy Bódogh Károly ellen a már meghozott jogérvé-

nyes ítélet alapján, a főiskola követelésére nézve, a végrehajtást, a Bódogh Károly 2282 frt. 37 kr. követelésének, idézett határozatunk értelmében leendő leszámítása mellett, haladéktalanul tegye folyamatba.

17. Ugyanazon közgyűlésünk 78-ik sz. jegyzőkönyvi pontjában kelt határozatára vonatkozólag, Hegedüs László főiskolai algondnokunk jelenti, miszerint az említett határozatban nem lévén megnevezve a főiskolai kormányzat szabályai átdolgozásával megbízott küldöttség elnöke, a küldöttség nem ült össze; pedig mind a tanügyi bizottság, mind a számvetősiek megbízása már lejárt, s így ezen szabályzat dolgozása halaszthatatlan szükség.

Az idézett számú határozatban a főiskolai kormányzat szabályainak átvizsgálásával megbízott küldöttség elnökévé Hegedüs László főiskolai algondnok megválasztván, útasittatik a küldöttség, hogy munkálatát jövő őszi közgyűlésünkre mulhatatlanul terjessze be; addig pedig, míg ezen szabályzat végleg megállapíttatnék, s annak alapján a bizottságok megválasztatnának, az eddigi szervezet szerint összealkotott bizottságok felhatalmaztatnak s illetve utasittatnak hivataluk tovább folytatására s a szükséges teendők teljesítésére.

Egyszersmind a szabályzat készítésével megbízott küldöttség arra is utasittatik, hogy az egyes bizottságokba megválasztandó alkalmas egyénekre nézve tegyen javaslatot.

18. Ugyanazon közgyűlésünk 87-ik számú jegyzőkönyvi határozatában az alsózempléni egyházmegye arra hivatott fel, hogy terjessze fel a Kónya András, hernád-németii lelkész által legközelebbi közgyűlésünkhöz beadott és a lelkészi réti földek elosztására vonatkozó felebbező kérvényéhez szükséges felvilágosító okiratokat.

Minthogy az esperesi hivatal által élőszóval jelentetett, hogy ez ügy időközben már teljesen kiegyenlített, újabb határozathozatalra többé nincs szükség.

19. A magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium 13,338. szám alatt kelt intézvénye szerint Ő császár kir. apostoli felsége, az ungi egyházmegyebeli szürthei ref. egyház részére, iskolaépítés céljából 200 frtot adományozván, ez összeget nevezett egyház részére átszolgáltatás végett szuperintendensi hivatalunknak megküldi.

A legfensőbb kegyadomány a legmélyebb hálás köszönettel fogadtatik.

20. Ugyanazon minisztérium, 14,264. szám alatti intézvényében, fölkéri szuperintendensi hivatalunkat, hogy az egyházkerületünkben létező mindazon néptanítók névsorát, kik egy a sárospataki államtanítóképezdénél e folyó évi augusztus hó végén netalán elrendelendő rendkívüli képesítési vizsgára jelentkeznének, a képezde igazgatótanácsának a fennálló szabályrendelet értelmében előterjeszteni szíveskedjék, s ez irányban oly végzés állapíttassék meg, hogy ezen eljárás az állampénztárt semmi kiadással ne terhelje.

21. Ugyanazon minisztérium, 5695. szám alatt, a magyar királyi honvédelmi minisztériumnak folyó évi február hó 4-ről 4799. szám alatt kelt átíratára folytán, az iránt keresi meg szuperintendensi hivatalunkat, hogy a honvédköteles fölszentelt egyéneknek, honvéd segédlelkészekké leendő kinevezése, nemkülönben a már kinevezett, de lelkészi pályájokat elhagyott személyek, állomány-kezelésére nézve kívánatos egyöntetű eljárás tekintetéből, az első sorban említettekre nézve, az illetők fölszentelési okmányainak hitelesített másolatait, az utóbbiakra nézve pedig a kilépés igazolását, azon zászlóaljparancsnokságnak szíveskedjék azonnal megküldeni, melynek állományába az illetők tartoznak, hogy a csapatok ez iránybani fölterjesztéseiket kellően fölszerelhessék.

- 22.** Ugyanazon minisztérium, 350. szám alatt közli a közmunka- és közlekedési magyar királyi minisztériumnak folyó évi február hó 10-én 411. szám alatt kelt átiratát, melyben előadatik: miszerint több eset fordult elő, hogy a postán elveszett hivatalos, pénz- és egyéb küldemények megtérítését, a postaintézetnek meg kellett tagadnia azért, mert a föladó hatóság a 6 hóval megállapított fölszólamlási határidőt elmulasztotta.

A kocsiposta-rendszabály 36-ik §. b) pontjának ebbeli rendelkezése, mely különbséget magán, s hivatalos küldemények közt nem tesz, azon alapszik, hogy a postaintézet szavatossága tovább nem tarthat, mint ameddig az intézet az általa kezelt küldemények sorsát nyomról nyomra követheti; ez azonban föltételezné, hogy minden kezelési följegyzés, rovatlap, átadó-jegyzék, jegyzőkönyv, kézbesítő-könyv, átadó-vevény stb. megőriztessék, mi ezen számos kezelési irományok nagy tömege miatt, bizonyos időn túl lehetetlen; mert eltekintve a nagy helyiségektől, melyet igénybe vennének, oly nyilvántartásuk, mely minden egyes darab biztos föltalálását lehetővé tenné, aránylag túlságos nagy költségbe is kerülne. A belföldi küldeményekre nézve fennálló 6 havi fölszólamlási határidő egyébként elég hosszú arra, hogy valamely küldemény föladója arról értesülhessen, vajjon küldeménye rendeltetését elérte-e, vagy hogy azt ilyen értesítés kimaradása esetén a postán megreklamálhassa.

Nehogy tehát a hatóságok a határidő elmulasztása folytán megkárosodjanak, s a postaintézet velök e tekintetben kellemetlen helyzetbe jusson: a nevezett minisztérium legcélszerűbbnek vélné, ha azon több hatóságoknál dívó szokás: hogy pénzküldeményeikről a címzettekől a szokásos, sokszor előre beküldött nyugtán kívül utólagos elismervényt is kívánnak, valamennyi hivatalnál gyakoroltatná.

Mindezen miniszteri intézkvények már körözve lévén, tudomásul vétetnek.

- 23.** Ugyanazon minisztérium, 14,267. szám alatt, hivatkozással szuperintendensünknek a folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 9-ik pontja értelmében, május hó 4-én, 493. szám alatt kelt fölterjesztésében előadott azon kérelmére, hogy az anyaegyházaktól távol eső állami vagy községi népiskolákba a vallástanítás céljából kiutazó lelkészek, az állam által méltányos fuvardíjban részesíttessenek: válaszul intézi, hogy az 1868-ik évi XXXVIII. törvénycikk 57-ik §-a értelmében, az állami vagy községi iskolákba járó tanulók hit- és erkölestani oktatásáról az illető hitfelekezetek maguk tartozván gondoskodni, s épen ezért ily célra az országgyűlés által fedezeti alap nevezett minisztériumnak rendelkezésére nem adatván, nem érzi magát azon helyzetben, hogy a fölterjesztésben előadott kérelmét teljesíthesse.

Sajnos tudomásul vétetett.

- 24.** Az ágostai hitvallásu egyház egyetemes közgyűlése, jegyzőkönyvét küldi.

Tudomásul vétetik s levéltárunkba helyezetteti határozatuk.

- 25.** A tiszántúli ref. egyházkerület megküldi a Baldácsy alapítvány jövő kezelésére vonatkozólag irányelveket magában foglaló határozatát, mely annyiban tér el egyházkerületünk által tavaszi gyűlésünkben 16. sz. alatt hozott határozattól, hogy a tiszántúli egyházkerület a Baldácsy alap jövedelmének 10%-át kívánja tőkésíteni.

Ugyancsak az erdélyi ágostai egyházkerület megismerteti velünk közlött határozatában e részbeni nézeteit, épenúgy mint egyházkerületünk, ő is az egész jövedelemnek az alapítvány céljaira fordítását kívánván.

Mindkét határozat meghatalmazottainknak figyelembevétel végett kiadatik, s egyszersem elhatározatuk, hogy e tárgyban egyházkerületünk nézeteit magában foglaló tavaszi gyűlésünkben 16. sz. alatt kelt határozatunk a testvéregyházkerületeknek megküldessék.

26. Olvastatott a Baldácsy alapítványt kezelő bizottságnak 1882. ápril hóban kelt felvilágosító jelentése, melyben tudatja, hogy a mult évről beterjesztett számadások „követel“ rovatában, az 1881. évi október 31-ik kelettel azért van csak 11,244 frt. feltüntetve, mivel a „Schweiger testvérek“ haszonbérlok, a mult évi november 1-én esedékes 21,244 forintból csak ezen összeget fizették be, tudatja azonban, hogy a hiányzó 10,000 frt. ugyanazon haszonbérlok által folyó évi január 3-án már befizettetett, sőt a bizottság felszólítására ezen összeg után az esedékesség napjáig járó késedelmi kamatok is kiegyenlítették.

Tudomásúl vétetik.

27. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló választmány, az e folyó évi junius hó 18—24-ik napjain Sárospatakon megtartott lelkészi vizsgáról következőkben terjeszti föl jelentését:

A lelkészvizsgálatot megelőzőleg a vizsgálati szabályok értelmében kiadattak:

I. Az első vagyis bekebelezési vizsgát tevőknek:

a) Otthoni kidolgozásra következő tárgyak: A messiási zsoltárok birálatos ismertetése. Mutattassék ki egyúttal: miként s minő eredménnyel használtattak föl azok az újszövetségi iratokban? Egyházi beszédre: szónoklati próbául Ján. VII: 24-ik verséről irandó egyházi beszéd betanulva. Ó-szövetségi magyarázatra az I., III., XIV., XXIII., LIII., LVII., LXI., LXII., LXIII., LXV., LXVI., LXXII., LXXVI-ik zsoltárok. Új-szövetségi magyarázatra: a galatákhoz irt levél, az apostolok cselekedeteinek megfelelő részleteivel.

b) A vizsga alkalmával irandó egyházi beszédre: II: Tim. II: 5. Hogyha tusakodik is valaki, nem koronáztatik meg különben, hanem ha igazán tusakodik. Theologiai értekezésül: Adassék elő az apostoli hitforma eredete.

II. A második vagyis lelkész-képességi vizsgát tevőknek:

a) Otthoni dolgozatul: Urvaesoraosztás előtti szertartási beszéd új kenyérre. Gyakorlati írásmagyarázatra: 12 szabadon választott bibliai hely magyarázata. A magyarázatok tisztán leírva.

b) A vizsga alkalmával készítendő gyakorlati bibliamagyarázatra Luk. XIX: 1—10. v. Zakéus története.

Ezen beadott dolgozatok a vizsgáló-választmány tagjai közt szétosztván, megbíráltattak s azokra az érdemlett osztályzatok a választmány által megállapítottak.

Ezek után a kitűzött s már fennebb jelzett napokon a szóbeli vizsga, az előirt vizsgálati szabályok pontos szemelött tartása mellett megtartván, s ott a vizsgátevők iskolai s mindennemű bizonyítványai kinek-kinek a vizsgára beléptével a választmány előtt felolvastatván s a szükséghez képest érdemileg is tárgyaltván, az ekként egész lefolyásában komoly érdeklődéssel végrehajtott vizsgák következő eredményt tüntettek föl:

Első vagyis bekebelezési vizsgát tettek:

Szűk Gyula, végzett theologus kellő; Fekete Gyula, végzett theologus kellő; Székér István, végzett theologus kellő; Szalóczi Pál végzett theologus kellő; Solyom Barna, végzett theologus kellő; Szabó István, végzett theologus kitűnő; Csontos Gábor, végzett theologus kitűnő; Király Gyula, végzett theol. kellő; Vattay László, végzett theologus kitűnő; Sárkány Dániel, végzett theologus kellő; Szarka Tamás, végzett theologus kitűnő; Balogh Sándor, végzett theologus kitűnő; Kerekes János, végzett theologus kellő; Hallgató János, végzett theologus kitűnő; Bartha József,

végzett theologus kellő; Kiss László, végzett theologus kellő; Keresztúry József végzett theologus kellő; Jászter József, végzett theol. kellő; Tamaska István, végzett theologus kellő képesítettséggel, összesen 19, kik közt tehát 6 kitűnő, 13 kellő képesítettséggel vizsgázott.

Másod vagyis lelkész-képességi vizsgát tettek:

Nagy János, naprágyi segédlelkész kellő; Bodnár István, szentpéteri segédlelkész kellő; Görömbey István, kállói segédlelkész kellő; Simon János, m.-keresztesi segédlelkész kellő; Simon István, szutori segédlelkész kitűnő; Varga Antal, hanvai segédlelkész kellő; Hutka József, vilmányi segédlelkész kitűnő; Tóth János, alacsikai segédlelkész kellő; Tokai Nagy Lajos, palkonyai segédlelkész kellő; Hazai Béla, cigándi segédlelkész kellő; Doktor Gyula, beretkei helyettes lelkész kitűnő; Újj József, szinai segédlelkész kellő; Sárkány Sámuel, szikszói segédlelkész kellő; Ölbey János, b.-keresztúri segédlelkész kellő; Máthé Gyula, löki segédlelkész kitűnő; Fürjész Jenő, telkibányai segédlelkész kellő; Szentimrey József, gúti segédlelkész kitűnő; Nagy Endre, geszti segédlelkész kellő; Novák Lajos, kassai segédlelkész kitűnő; * * segédlelkész-tanító, több tantárgyból elégtelen osztályjegyet nyervén, visszautasított. Összesen 20, kik közt 6 kitűnő, 13 kellő képesítettséggel vizsgázott, egy pedig elégtelen osztályjeggyel vissza- és új vizsgára utasított.

Mindezen megvizsgáltaknak osztályjegyzékei az erről szóló bizonyítványokba bejegyezve, s a vizsgáló-bizottsági tagok névalírásával s szuperintendensi pecséttel megerősítve, az illetőknek kiadattak, s ők maguk a vizsgáló-bizottságnak az elnökség által tolmácsolt áldás kívánata mellett további szent pályájukra elbocsáttattak.

A vizsga lefolyásáról, annak részleteiről szóló s a vizsgázottak képesítettséget feltüntető, valamint azoknak iskolai és másnemű bizonyítványait kivonatolva magában foglaló bővebb jegyzőkönyv utólagosan fog az egyházkerületi levéltárba letétel végett beszolgáltatni.

A lelkészi vizsgáról tett ezen jelentés tudomásul vétetve, az arról vezetett bővebb jegyzőkönyv beváratik, s egyházkerületünk levéltárába megőrzés végett letéetni határozatnak.

28. Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve, melynek

a) 1., 14., 21., 23., 24., 26., 28., 32. és 33. pontjában a közigazgatási Vay-Mocsáry alapítványi, Teleky-Szentes-Szeremley alapítványi szuperintendensi hivatalt illető, gróf Vay József-féle alapítványi, főleányneveldei, tűzkár-biztosítási, a Vitéz alapítványi és a lekenyei iskolát illető pénztárakról vezetett számadások eredménye terjesztetik elő.

A számadás ezen felolvasott tételei tudomásul vétetnek, s az egyházmegyékkel közöltetni határozatnak.

b) 4. pontjában kérdés tétel az iránt, vajjon a Horváth Antal volt egyházkerületi ügyész által nyugdíj-címen élvezett 100 frt. az ügyészi fizetéshez csatoltassék-e, vagy a pénztár javára megtakaríttassék.

Minthogy ezen összeg részét képezi az ügyészi hivatal részére 400 forintban megállapított fizetésnek, az jövőre ügyésznünknek kiadni rendeltetik.

c) 9-ik pontja szerint a büntető törvénykönyvből készített kivonat nyomtatási költségeit az abauji, alsóborsodi és gömöri egyházmegyék be nem fizetve, kötelezettségük teljesítésére figyelemztettek.

Helyeslő tudomásul vétetik s nevezett egyházmegyék azon költségek befizetésére utasítottak.

d) 10-ik pontjában kimondja, hogy az adósoktól esetleg be nem hajtott perköltségek, melyek eddig a közigazgatási pénztár terhei voltak, jövőre azon tár által viseltessenek, melynek érdekében azok kiadattak.

Helyeslő tudomásul vétetik.

e) 29-ik pontja szerint az abauji egyházmegye a tűzkárbiztosítási díjat 10 frt. 93 kr. hijával küldte be azért, mivel ezen összegből 9 frt. 28 kr. a buzitai leányegyházra volt kivetve, melynek épületei még 1880-ik évben megégtek s azóta fel nem építették; a hiányzó 1 frt. 65 kr. pedig a Bódvavendégi egyházra az 1879-ik évben kivetett tűzkárbiztosító díjat képviseli, melynek befizetésére a tornai egyházmegye e számvevőszék által már több ízben felhíva lett. Utasította azért a számvevőszék az egyházkerületi pénztárnokot, hogy a fennebb érintett 9 frt. 28 krt az abauji egyházmegye teherlapjáról írja le és a biztosító-társulatnál annak visszafizetését szorgalmazza; az 1 frt. 65 krt pedig a tornai egyházmegye terhére vezesse át; felhíván egyszersmind ezen egyházmegyét, hogy az említett összeget még az év folytán multhatatlanul fizesse be a tűzkárbiztosító pénztárba.

A számvevőszék ezen intézkedései helybenhagyatnak s a tornai egyházmegye a kérdéses 1 frt. 65 kr. azonnal leendő befizetésére utasittatik.

f) A 30-ik pont szerint az alsóborsodi egyházmegye 7 frt. 89 kr. tűzkárbiztosítási díjjal hátrálékban maradván, utasított a számvevőszék által, hogy a bőszi egyház által be nem fizetett 6 frt. 25 krt és az Édes Ábrahám egyházmegyei dékánál maradt 1 frt. 64 krt bevénén, a tűzkárbiztosítási pénztárba még ez év folytán multhatatlanul fizesse be.

A számvevőszék ezen intézkedése hasonlólag helybenhagyatik, s a nevezett egyházmegye annak teljesítésére utasittatik.

g) A 31-ik pontban jelenti, hogy a felsőzempléni egyházmegye a múlt évi számvevőszék által 27. szám alatt hozott határozatnak, mely 17 frt. 48 kr. tűzkárbiztosítási díjhátrálék befizetését hagyta meg, azon okból nem tett eleget, mivel a bánóci egyház egyházkerületünk állítólagos engedélyére hivatkozva, csak annyi biztosítási díjat hajlandó fizetni, mennyit azon időben fizetett, midőn minden egyház külön eszközölte épületei biztosítását, s ugyanezen okból a nevezett egyház a múlt évi biztosítási díjból is 8 frt. 47 krral hátrálékban van.

Miután egyházkerületünknek ily értelmű határozata van: a bánóci egyház részéről hátrálékban lévő fennebb érintett díjakat a tűzkárbiztosítási pénztárból rendeli közgyűlésünk kifizettetni, s jövőre is a nevezett pénztár által fogja ezen díjkülönbséget fedeztetni.

h) Ugyanazon pontban utasítja a számvevőszék a felsőzempléni egyházmegyét, hogy a borsii leányegyháznál hátrálékban lévő 12 frt. 97 kr. biztosítási díjat behajtván, még a folyó évben szolgáltatassa be a tűzkárbiztosítási pénztárba, esetleg a nemfizetés okát tüzetesen adja elő.

Helyeslő tudomásul vétetik.

i) 34-ik pontjában megadja a fölmentvényt, buzgó és szakavatott működése elismerése mellett Bakos Antal világi pénztárnoknak.

Helyeslő tudomásul vétetik, s a felmentvény Bakos Antal egyházkerületi pénztárnoknak közgyűlésünk által is megadatik.

29. Ezzel kapcsolatban jelenti szuperintendensünk, hogy dékánunk betegségéből teljesen még most sem épülvén fel, számadása mindeddig megvizsgálva nincs.

Tudomásul vétetik.

- 30.** Olvastatott a sárospataki főiskolai tanügyi bizottság folyó évi április hó 22-ik napján tartott ülésének 1-ső számú jegyzőkönyvi fölterjesztése, melyben előadja, hogy azon régebbi felterjesztés óta, midőn a gimnáziumi új tantervre nézve tett indítványokat, az ügy oly egészen más stádiumba lépett, mely az új tanterv fokozatos életbeléptetésének már a jelen iskolai évre ígért megkísértését nem engedhette meg. Ugyanis előttünk állt egyrészt a zsinati törvényhozástól várt tanügyi intézkedés, másrészt a még mindig függőben levő középtanodai országos törvény megalkotása; úgy, hogy ezen várakozó álláspont miatt az új tantervnek igen lényeges körülményekkel — milyen a többek közt, új tankönyvek készítése — kapcsolatban levő habár fokozatos életbeléptetése is célszerűnek nem mutatkozhatott, miután nem tudhattuk, vajjon e tárgyban teendett intézkedéseinket nem fogják-e a tanügy terén bekövetkező országos változatok halomradönteni.

Tanügyi bizottság bár meg van győződve arról, hogy gimnáziumi új tantervünk komoly és beható tanulmányozás eredménye s oly munkálat, melynek szerkesztésénél úgy a ministerialis tantervhez lehetőleg való alkalmazkodás, mint különösen saját helyi érdekeink figyelembe vétettek: mindazáltal, nehogy a mindenfelől megindult és mindeddig meg nem állapodhatott tanügyi országos mozgalmak közepett, saját tantervünk életbeléptetése folytán iskolánk a többi tanintézetektől mintegy elszigetelve maradjon s a magunk iskolái között is megkivántató bizonyosmértű egység veszélyeztessék: ezen várakozó álláspontot, a tanári karral együttes értekezletté alakult bizottság, a főtiszteletű egyházkerületnek, az országos tanügyi lényegesebb megállapodások idejéig, továbbra is fentartandónak ajánlja; helyén látta azonban felkérni és megbizni a gimnáziumi tanári kart, miszerint figyelembevée úgy a megváltozott körülményeket, mint mindig hangsúlyozandó önkormányzati jogainkat, terjeszsen egy tüzetes javaslatot tanügyi bizottságunk elébe, az egyházkerület (folyó évi nyári) közgyűléséhez leendő felterjeszthetés végett, mely javaslat szerint mutattassanak ki a tantervből mindazon részletek, melyek életbeléptetése elháríthatlan nehézségekbe ütközik, s melyek azok, amelyek már 188²/₃-ik iskolai évre esetleg megvalósíthatók lennének.

Egyházkerületünk a tanügyi bizottság itt kifejtett nézetét és álláspontját helyesnek találván, belenyugodott abba, hogy a gimnáziumi új tanterv, addig, míg a zsinati és országos törvények középtanítás ügyét nem szabályozzák, életbe nem léptetik; felhívja azonban a tanügyi bizottságot, hogy a tanári karral egyetértve, addig is folyvást tegye tanulmány tárgyává e nagyfontosságú ügyet s majdan tegyen tüzetes ajánlatot arra nézve, hogy miképen lehetne az egész új tantervet főiskolánkban legcélszerűbben fokozatosan életbeléptetni s majdan egészben is keresztülvinni.

- 31.** Ezzel összeköttetésbe hozatott ugyancsak a tanügyi bizottság folyó évi április hó 22. tartott gyűlésének 7. és 6. számú jegyzőkönyvi kivonata, melyek közül az elsőben, már most kimondandónak ajánlja az egyházkerület részéről, hogy a jövő iskolai évre a gimnáziumi első osztály, lehetőleg mérsékelt költséggel, párhuzamos osztálylyal bővítettessék ki, oly módon, hogy az évi 500 frttal díjazandó s ideiglenes minőségben alkalmazandó tanárjelölt vagy rendkívüli tanár, a kevésbé fontos és így könnyebben is kezelhető tantárgyakat, viszont a rendes tanár a nagyobb fontosságú tantárgyakat felváltva tanítaná mindkét osztályban. Mindkét osztályban a fegyelemfentartás kötelessége azonban a rendes tanárt illetné. A meglévő tanhelyiségek átalakításának, vagy más helyiség e célra alkalmazhatóságának ügyében való intézkedés a főiskolai gazdasági választmányra lévén bízandó, valamint a kérdés pénzügyi oldalának megvilágítása is. Az utóbbiban pedig a gimnáziumi tanári kar által, a tanóráik megtartásában akadályozott tanárok helyettesítésére nézve beadott véleményre nézve megjegyzi, hogy tanügyi bizottság azon nézetben van, hogy a tanároknak akadémiai ifjak által való helyettesítése a régebbi időkben célszerű eljárás lehetett ugyan, de a tanügy jelen színvonalán célszerű kiegészítő módozatnak többé egyáltalában nem tekinthető. Ha megengedhetőnek találja is azt, hogy a tanári kar által jelesebbnek ismert akadémiai ifjú, ritka

esetekben, a tanárt egy-két órán át helyettesíthetné is; mindazáltal célhoz leginkább vezető módozatnak látja, ha a most már feles számmal levő, oklevéllel bíró tanárjelöltek közül alkalmaztatnának bizonyos tiszteletdíj mellett ideiglenes minőségű supplensek egyik vagy másik szakban s az igazgatónál e célból jelentkezendők névsora nyilvántartatván, a főiskolai világi algondnok felhatalmazást nyerne a főtiszteletű egyházkerulettől arra nézve, hogy huzamosabb helyettesítés esetén azonnal intézkedhetnék saját felelősségére; oly esetekben azonban, midőn a tanárhelyettesítés egy hónapi időn túl nem terjedne, az e tekintetben való belkörü intézkedés joga az igazgatónál maradjon.

Mindezen kérdések gimnáziumunknak fentebb említett új szervezkedésével lévén szoros és elvitázhatatlan kapcsolatban, azok megoldása és elintézése későbbre tartatik fel; ez ügyben is felkéretik azonban a tanári kar, hogy a gazdasági választmányal együttesen tanulmányozza az ügynek pénzügyi oldalát s tegyen számítást az ajánlott módok és eszközök miként leendő keresztülvitelére nézve is.

- 32.** Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon gyűlésének 3. számú jegyzőkönyvi pontjában előadja, hogy azon vádakkal szemben, melyekkel felekezeti gimnáziumaink, az érettségi vizsgák megtartása körül való eljárás tekintetében az állami tanintézetek hatóságai részéről oly sokszor, a legméltalanabbul sújtatnak, a nevezett tanintézetek eljárásának közvetlen megfigyelése szolgálhatván egyik legnyomatékosabb tanulság gyanánt; indítványozza azért, vajjon nem volna-e célszerű, hogy tanintézetünk részéről, a tanügyi bizottság által egy pár szakférfiú bizatnék meg azzal, hogy tapasztalatszerzés végett valamely állami tanintézet érettségi vizsgáján évenként megjelenne, remélvén, hogy a tanintézetünk érdekében teendő ezen tanulságos kiküldetés mérsékelt költségeit egyházkerületünk viselni fogná.

Ez indítványt, tanügyünkre nézve üdvösnek találván egyházkerületünk, elfogadja s a jövő iskolai évi zárvizsgákra a szakférfiak kiküldetését elhatározza, s azoknak mérsékelt költségeit a főiskolai pénztárból utalványoztatni fogja.

- 33.** Szuperintendens úr, Bokor Józsefnek, mint a sárospataki irodalmi kör másodelnökének értesítése után, jelenti, hogy az irodalmi kör elfogadta s kinyomatásra ajánlotta Kovácsi Sándor, gimnáziumi vallás-tanárnak „Bibliai vallástan“ című s az I-ső és II-ik gimnáziumi osztályok számára készített tankönyvét, s minthogy e tankönyv kéziratát ő is átnézte, hitelvi szempontból nem talált benne semmi olyat, mely annak megjelenését gátolná.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

- 34.** Olvastatott Idrányi Ferenc, h.-büdi ref. lelkésznek fölterjesztése, melyben részletesen vázolván a sárospataki főiskola jelenlegi anyagi helyzetét, annak kedvezőbbé tétele végett indítványozza, hogy a jogakadémia megszüntetessék.

Egyházkerületünk jogakadémiánk fentartása ügyében, már 1880. évi őszi közgyűlésének 23. számú jegyzőkönyvi pontjában tüzetesen kifejtvén álláspontját, most e kérdés újból való taglalását sem időszerűnek sem szükségesnek nem tartja, azért a tett indítvány tárgyalásába nem is bocsátkozhatik.

- 35.** Olvastatott az egyházkerületi főleánynöveldé felügyelő-bizottságának, 1882. június 10-én tartott értekezletéből:

a) felterjesztett előterjesztése, melyszerint szükségesnek látja ugyan a bizottság, hogy a leánynöveldében évi rendes fizetéssel legalább még egy tanári állomás rendszeresíttessék, különösen a természettudományok szakszerű tanítására; de mivel míg az iskola pénzereje ezt a jövő iskolai évre nem engedi meg, ennek szükségét még most csak jelezni kívánja, és egyszersmind tudatja, hogy a kibocsátott gyűjtő-íveken eddig 7378 frt. 53 kr. gyűlt be, de a kérő-ívek egy része még

be nem küldetett, azért elkerülhetetlen szükséges lévén már a végszámadás megtétele; elhatározta, hogy felszólítást intéz a kérő-íveket tartókhoz avégett, hogy ezen kérő-íveket 1882. november 1-ső napjáig küldjék be.

Helyeslő tudomásul vétetik.

b) Elhatározta, hogy már a jövő iskolai évre oly tanítónói állomásra hirdet pályázatot, melylyel a német és francia nyelv, rajz és zongoratanítás lenne összekötve, s erre a pályázatot már közzé is tette. Ezen állomás javadalmazása most még a vezértanár terhe leendő.

A küldöttség e részbeni intézkedése helyeslő tudomásul vétetik.

c) A bentlakó növendékek ellátására egészségügyi szempontból szükséges lévén a lakószobák átalakítása, valamint egy mosókonyha építése, indítványozza, hogy a mostani lakszobák egyikéből hozzá vágatván a kamra, s a szobák alatti pincehelyiség torkolata, egy nagy tágas, egészséges szoba alakíttassék, s a jelenlegi konyhából való bejárással egy kamra és egy mosó-szoba a kertben építtessék. Az építkezés költségvetése a szakértő által 1376 frtban állapított meg.

Belátván egyházkerületünk ezen építkezések, illetőleg átalakítások szükségét: ezen javítások megtételére a bizottságot utasítja, költségei a leánynöveldeire eddig befolyt összegekből lévén fedezendők.

36. A gömői egyházmegye folyó évi ápril hó 12., 13-ik napjain Runyán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 9. száma alatt Bittó József, zubogyi elaggott s már tanításra tehetetlen tanító és Mártha Ferenc ottani segédlelkész között, a tanítási és éneklési teendőkre nézve létrejött szerződést megerősíttetni kéri, s nevezett agg tanítót állandó segélyezésre ajánlja.

Tekintve a nevezett agg tanító végelerőtlenedését, hivatalra képtelenségét, valamint az egyház hiveinek az iskolai tanítás s templomi éneklés kellő szabatosággal nem vezetése miatt nyilvánított elégtelenségét: mindezen nehézségeknek kiegyenlítése céljából a segédlelkész és agg tanító között létrejött egyezség megerősíttetik, s ehez még az utóbbi részére 40 frt. segély-átalány határozatlik az egyházkerületi szükösi pénztárból.

37. Ugyancsak a gömői egyházmegye azon közgyűlése jegyzőkönyvének 10. száma alatt jelenti, hogy idősb Jánosdeák József, ágostai hitvallásu lekenyei lakos, az egyházkerületnek 500 forinttal tartozván, miután ezen embernek vagyoni ügyei fölötte ziláltak, jónak látná, ha a tőke kamataival együtt még idejében rajta bevétetnék.

A nevezett adós ellen a kérdéses adóssági összeg első helyen lévén betáblázva; de mert ekkoráig a kamatokat is a legpontosabban fizette: mindaddig, míg a kötelezettségének nevezett adós eleget tesz, a sürgős behajtásnak szüksége fönn nem forog, s így a tőke nála egyelőre meghagyatik.

38. Olvastatott a felsőzempléni egyházmegye tanácsának, 1882. évi junius 24-én Jesztreben tartott ülésében, 1. szám alatt hozott s közgyűlésünkre hivatalból felterjesztett határozata, helyesebben ítélete, melyben a felterjesztő egyházmegye Reho Endre kis-ráskai tanítót ezen állásától, az istenitiztelet ünnepélyességének és komolyságának megsértése, közbotrány-okozás s általában botrányos magaviselet miatt elmozdította, s a mult 1881. évi november 25. az ellene indított fenytő feljelentés miatt hivatalától elnökileg történt felfüggesztésen felül az ítélethozatal napjától számítva egy évre a tanítói hivatal viselésétől eltiltá, s ezzel kapcsolatban 2. szám alatt hozott határozatában a kis-ráskai tanítóság ideiglenes betöltése s az ideiglenes tanító díjazása felett intézkedett.

Ezen fegyelmi ügyben hozott egyházmegyei ítélet, felek által nem felelbeztetvén, az egyházkerületünk által tudomásul vétetik.

- 39.** Olvastatott Tóth Pál, szőlőskei volt káplán-tanító folyamodványa, melyben megváltoztatni kéri egyházkerületünknek rá vonatkozó s őt a lelkészi hivataltól véglegesen megfosztó határozatát, s amelyben egész ügyének újabb megvizsgálása végett egy egyházkerületi küldöttség kinevezését kéri.

Ez ügyet egyházkerületünk véglegesen elintézettnak s bevégzett ténynek tekintvén, folyamodónak különben is méltatlankodó és nem kellő modorban tartott kérvénye visszautasítottatik s a felsőzempléni egyházmegye ujlag utasítottatik, hogy Tóth Pál lelkészi oklevelét vegye vissza és levéltárunkba leendő elhelyezés végett szolgáltassa be.

- 40.** Olvastatott az abauji egyházmegyének Göncön, folyó évi március 22—24. napjain tartott közgyűlésében kelt felterjesztése, melylyel betérjeszti a főiskolai számvevőszékre küldött megbizottjának, Idrányi Ferencnek, a főiskola anyagi ügyei felől betérjesztett, szenvedélyes hangon tartott s a főiskola vagyoni kezelését kárhóztató jelentését, s az ebben előadottakra felvilágosítást kérvén, a főiskola iránt meleg érdeklődése kifejezése mellett, megdöbbenésének ad kifejezést a főiskola állapota ily állítólagos roszra fordultán.

Olvastatott erre a főiskolai gazdasági választmánynak, elnöki felhívás folytán beadott, terjedelmes felelete, melyben a gazdasági választmány az Idrányi által emelt vádak alaptalanságát kimutatja.

Miután egyházkerületünk meggyőződést szerzett magának arról, hogy az abauji egyház által felterjesztett ezen jelentésben foglalt vádak alaptalanok s a főiskola tagadhatlanul meglévő bajai s anyagi küzdelmei, főképp a mult idők mindnyájunk előtt ismert s egyházkerületünkön már igen sokszor tárgyalt s lehetőleg orvosolt mulasztásaiban s részben a főiskolát sújtó elemi csapásokban találják indokukat, s azokért a főiskola ügyeit jelenleg vezető, s viszonyai rendezését lelkiismeretes készséggel munkáló férfiak váddal annyival kevésbé illethetők, mivel a gazdasági választmánynak a panaszban neheztelt intézkedései mind az abauji egyházmegye befolyásával is hozott egyházkerületi határozatokon alapulnak: a gazdasági választmány cáfolását megnyugtató tudomásul veszi, s hogy abból az abauji egyházmegye is ily megnyugtató tudomást szerezhessen, hitelesített másolatban megküldi azt jelen határozatával együtt a felterjesztő egyházmegyének.

- 41.** Az alsóborsodi egyházmegye a segélyre ajánlottak jegyzékét betérjeszteni mulasztván:

1. Állami segélyre ajánlja az emődi, az ábrányi, a bábai, maklári, lőrincfalvai egyházakat; Kaszonyi Endre szalontai lelkészt és Czövek István tanitót.

2. Állandó segélyre ajánlja a mályii leányegyházat.

3. A hollandi tárból való segélyezésre Bódogh Jánosné, Baksa Sámuelné, Molnár Pálné, Szarka Jánosné és Misley Károlyné lelkész-özvegyeket.

4. A szükölködők tárából való segélyezésre Marusi Lászlóné lelkész-özvegyet; Szondi Dénes és Domján János nyugalmazott tanítókat és Tóth Józsefné tanító-özvegyet.

5. A Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapból leendő segélyezésre ajánlja Hodiczius Bertalan, volt diósgyőri tanító árváit; a csabai egyházat; Gecse István átányi, Pásztor Miklós miskolci és Petyke Mihály ónodi tanítókat.

6. Közhirdetésre felvételni kéri a hevesi és dorogmai egyházakat.

Mindezek a segélyosztó-bizottsághoz tételnek át; a hirdetésre ajánlott dorogmai és hevesi egyházak pedig a hirdetendő egyházak közé felvételnek.

42. Az ungi egyházmegye pártolólág terjeszti fel a kis-dobronyi egyház azon kérelmét, melyszerint tűzvész által szenvedett károsodása s a tetemes építkezése tekintetbevételével, ez évi képezdei kamatfizetés alól mentessék fel, illetve az neki engedessék el.

Egyházkerületünk tekintetbevéve a kis-dobronyi egyház kérvényében és az egyházmegyei határozatban felhozott fontos indokokat, a nevezett egyházat a folyó évre a képezdei kamat fizetése alól felmenti, illetve azt neki elengedi.

43. Ugyanazon egyházmegye beterjeszti a bajánházi egyház panaszát, képezdei tőkájük s a jenkei és pályini egyházak panaszait, képezdei kamat-tartozásaik befizetése tárgyában.

Mindezen panaszok a gazdasági választmánynak adatnak ki a végett, hogy azok mibenlétét megvizsgálván, azokról jövő őszi közgyűlésünkre tegyen jelentést.

44. A Szondy-Kenessey alapítvány 1881. évi kamatai élvezete a felsőborsodi egyházmegyét illetvén:

A nevezett egyházmegye felhivatik, hogy ezen alapítvány kamatai által segélyezendő egyházat jelölje ki.

45. Olvastatott az államsegély mikénti felosztásáról szóló kimutatás.

Ezen kimutatás, melynek adatai a nagyméltóságú magyar kir. vallás- és közoktatási minisztériumhoz már felterjesztve lettek, tudomásul vétetik.

46. Olvastatott a radistyáni lelkész és tanító folyamodványa. Ezen folyamodványban pártolólág kéri felterjeszteni a nagyméltóságú magyar kir. pénzügyi minisztériumhoz azon kérvényüket, melyben az iránt folyamodnak, hogy a fennebb tisztelt pénzügyi minisztérium rendelete alapján a diósgyőri kir. koronai uradalom, mint földesúr birtokából, a lelkészi és tanítói hivatal fizetése javítására adott, azonban szántóföld helyett erdőben kimért területen lévő fák, épúgy mint az uradalomhoz tartozó községekben, nekik adassanak.

Ezen kérvénynek a nagyméltóságú pénzügyi minisztériumhoz pártolólág leendő felterjesztésére szuperintendensünk kéretik fel.

47. Olvastatott özvegy Szűk Endréné, lelkész-özvegy folyamodványa, melyben panaszosan sorolja fel, hogy az alsózempléni egyházmegye, legközelebbi tavaszi közgyűlése határozatának értelmében, mindaddig lefoglaltatni rendelte a papi özvegy-árvatárból őt illető segélyösszeget, míg vagy kellőleg nem biztosítja, vagy ki nem fizeti azon 42 frtot, melylyel férje, néhai Szűk Endre, a kis-géresi egyháznak oly módon maradt adósa, hogy azt, mint a nevezett egyház által kifizetés végett kezébe adott „képezdei tőketartozást,“ magának tartotta vissza. Kéri azért, hogy az egyházkerület birja reá az alsózempléni egyházmegyét, hogy határozatát változtassa meg s özvegyi illetőséget adassa ki.

Minthogy egyházkerületünk tudomása szerint, az alsózempléni egyházmegye, az egyházlátogatás útján, több ízben felszólította folyamodót arra, hogy a férje után reá maradt egyenes tartozást vagy kellőleg biztosítsa, vagy pedig fizesse ki, de ezt nemcsak hogy nem tette, hanem az egyházlátogatók meghívásának se engedelmeskedett: az egyházmegye intézkedése egészen jogos és méltányos s így folyamodó kérése nem is teljesíthető. Amennyiben azonban folyamodónak talán régiebb követelése lenne, e tekintetben, mint egyedül illetékes helyre, az egyházmegyéhez lehet és kell fordulnia.

48. A Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapítványból járuló segélyre ajánlottak ujlág:

a) Az alsózempléni egyházmegyéből: az egyházak közül a csanálósi anya- s a vékei építkező leányegyházak. Az özvegyek közül: Török József, volt berzéki

lelkész s Hubay Boldizsár, volt vajdácskai tanító özvegyeik. A tanítók közül: idősb Sélley András lácai, Kovács Ferenc vékei, Szabó István karcsai és Bagossy Sámuel tiszalúci tanítók.

b) Az ungi egyházmegyéből: az egyházak közül a szelmenci paplakot építő egyház. A lelkeszi özvegyek közül: néhai Márton János, beési lelkész özvegye. A tanítók közül: Lázár István vajáni és Mesko Gáspár pályini tűzkárvallott tanítók, kik egyszersmind szorgalmas tanítók is.

Ezenkívül az ungi egyházmegye azon kívánalmát is kifejezi, hogy a tanulók részére egyházkerületileg megállapított 10 frt. az esperesi hivatalnak küldendő meg, ki azt az iskolai körlátogatóknak a körükben lévő legjelesebb tanulók közti kiosztás végett adandja át.

Tudomásul vétetvén, az egyházkerületi segélyosztó-választmány figyelmébe ajánlattnak.

49. A bodzás-ujlaki egyház 150 frt. segélyt kér.

50. Segélyért folyamodik és arra az abauji egyházmegye által ajánlatik a bogdányi egyház és Nemes Lajos k.-vágási lelkész.

51. Hasonlag segélyért folyamodik Szekeres Mihályné, tanító-özvegy.

Mindezen kérelmek a segélyosztó-bizottsághoz tételnek.

52. E folyó évi lelkészavatással egybekötött őszi közgyűlésünk, a következő sorrendje szerint is, de különösen Mesko Sándor úrnak, mint az abauji egyházmegye buzgó világi tanácsbírája s a kassai egyház egyik lelkes főgondnokának, egyházmegyéje s egyháza nevében nyilvánított szives meghívása folytán :

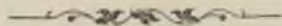
Az egyházkerületi elnökség által kitűzendő napon Kassán fog megtartatni, miről úgy az abauji egyházmegye, mint a kassai egyház tisztelt előjárósága, a szives meghívásnak hasonló szives köszönettel viszonzása mellett, jegyzőkönyvileg értesítettetni határoztattak.

53. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
meghitelesítették.

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi főjegyző, az 1, 2, 3, 4, 6, 7, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 36, 37, 48, 52, 53;

Mitrovics Gyula, egyházkerületi aljegyző, az 5, 8, 9, 11, 12, 14, 18, 30, 31, 32, 33, 34, 39, 47;

Debreczeni Bertalan, egyházkerületi világi főjegyző, a 10, 13, 15, 16, 17, 24, 25, 26, 28—a), b), c), d), e), f), g), h), i), 29, 35—a), b), c), 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 51. pontokat.



A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés elnökileg megnyitattik.
2. Az elnökség jelentése főgondnokunk meg nem jelenhetéséről.
3. A világi elnökség helyettesítettik.
4. Az egyházmegye képviselői igazoltaknak tekintettek.
5. Az elnökség Laky András, felsőzempléni esperes halálát jelenti.
6. Prágay Lajos főiskolai egyházi algondnok e hivatalról lemond s helyette
7. Új egyházi algondnok választása határoztatik el.
8. A szállóskei egyház elsikkadt anyakönyvei kipótlása iránti jelentés.
9. Az egyházkerületi főbb hivatalnokok s fölszentelendő papok új esküformái megállapittatnak.
10. Az ungi egyházmegyebeli ágtelki egyház és Gyürke András közötti ügy.
11. Egy újabb népiskolai táblázat készítése sürgettetik.
12. Az illeték-egyenértékre vonatkozó törvények kivonatilag közöltetnek.
13. A felsőborsodi hegymegi egyház anyasításának ügye.
14. A felsőzempléni egyházmegyebeli kolbásai papi díjlevél bekivántatik.
15. A Kun Dániel örökösei tartozása fejében följánlott regálék ügyében jelentés.
16. Bódogh Károly téglagyári ügye.
17. A főiskolai kormányzat szabályainak átdolgozása sürgettetik.
18. A hernád-németii lelkészi réti földek elosztása elintéztetett.
19. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium intézvényei: a szürthei egyház részére ő felsége által tett kegyadományozás;
20. Ugyanazon minisztérium a sárospataki állami tanító-képezdénél rendezendő pótvizsga;
21. " " a honvédköteles papi egyéneknek maguk mihez tartása;
22. " " a postai küldemények elsikkadása esetére szóló szabályok;
23. " " az anyaegyházaktól távol eső állami vagy népiskolákba járó vallástanítók fuvardíjazása ügyében.
24. Az ágostai hitvallású egyetemes egyház közgyűlése jegyzőkönyve megküldetik.
25. A tiszántúli és erdélyi egyházkerületek határozatai a Baldácsy alapítvány kezelése ügyében megküldettek.
26. Ugyancsak a Baldácsy alapítvány ügyében a kezelő-bizottság jelentése.
27. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló-választmány jelentése.
28. Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve:
 - a) Több alapítványokról vezetett számadások.
 - b) A néhai Horváth Antal, volt egyházkerületi ügyész 100 frt. díjának hová fordítása.
 - c) A büntető-törvényekből készített kivonat árának az alsó-borsodi és gömöri egyházmegyéktől való bekövetelése.
 - d) Az adósoktól esetleg be nem hajtott perköltségek behajtása.
 - e) Az abauji egyházmegye 10 frt. 93 krt tevő tűzkár-biztosítási díj tartozása.
 - f) Az alsó-borsodi egyházmegye szintén e címen be nem fizetett 7 frt. 89 kr. tartozása.
 - g) A felsőzempléni egyházmegye ugyane címen 17 frt. 48 kr. tartozása.
 - h) Ugyancsak a felsőzempléni egyházmegyében a borsii egyház ily című 12 frt. 97 kr. tartozása ügyében kelt határozatok.
 - i) Bakoss Antal egyházkerületi pénztárnok számadásainak helyeslő tudomásul vétele.
29. Az egyházkerületi dékáni számadás a dékán betegeskedése következtében meg nem tarthatónak jelentetik.

30. A gimnáziumi új tanterv készítése ügyében jelentés.
 31. A gimnázium I-ső osztályának egy párhuzamos osztálylyal leendő megbővítése tervezetik.
 32. Az érettségi vizsgák vezetése módjának az állami tanintézetekbe lehető kitanulmányozására szak-
férfiak megbízatása iránti intézkedés.
 33. Kovácsi Sándor „Bibliai vallástan“ című tankönyvének az irodalmi kör által lett elfogadása
jelentetik.
 34. Idrányi Ferenc indítványa a jogakadémia megszüntetése ügyében.
 35. Az egyházkerületi főleánynevelde bizottságának értekezletéről tett jelentés:
 - a) A leánynevelde részére még be nem küldött segélykérő ívek beküldetése iránti intézkedés.
 - b) A jövő évre egy francia, német nyelv, rajz- és zongoratanításra, egy tanítónői állomásra
pályázat hirdettetik.
 - c) A bentlakó növendékek ellátására szükséges lakszobák átalakítása sat.
 36. A gömöri egyházmegyebeli zubogyi elaggott tanító és Mártha Ferenc segédlelkész közötti egyezség.
 37. Ugyanazon egyházmegyebeli lekenyei lakos, Jánosdiák József 500 frt. tőketartozásának behajtása
iránti javaslat.
 38. A felsőzempléni egyházmegyebeli Reho Endre kis-ráskai tanító fegyelmi ügye.
 39. Tóth Pál felsőzempléni, volt szállóskai hivatalától megfosztott káplán-tanító folyamodása.
 40. Az abauji egyházmegyéből az Idrányi Ferenc jelentése a főiskola anyagi ügyeiről.
 41. Az alsóborsodi egyházmegyéből segélyre ajánlottak fölterjesztése.
 42. Az ungi egyházmegyei kis-dobronyi egyháznak ez évi képezdei kamat fizetése alól lehető fölmen-
tése iránti kérelme.
 43. Ugyanazon egyházmegyebeli bajánházi, jenkei és pályini egyházak képezdei tőkái s kamatai tár-
gyában fölterjesztett panaszai.
 44. A Szondy-Kenessey alapítvány kamatainak ez évre a felsőborsodi egyházmegye valamely egyháza
részére leendő kiadása.
 45. Az államsegély mikénti felosztásáról szóló kimutatás.
 46. A radistyáni lelkész és tanító folyamodványa a diósgyőri kamarai birtok után járuló javadalmaik
iránt.
 47. Az alsőzempléni egyházmegyebeli Szük Endréné lelkész-özvegy folyamodványa özvegy-árvatári
illetősége iránt.
 48. A Tolcsvai Nagy Gedeon alapítványára az egyházmegyékből segélyre ajánlottak.
 49. A b-ujlaki egyház 150 frt. segélyt kér.
 50. Az abauji egyházmegyéből segélyért folyamodók.
 51. Szintén segélyért folyamodik Szekeres Mihályné, tanító-özvegy.
 52. A folyó évi őszi egyházkerületi gyűlés Kassán tartatik meg.
 53. A jegyzőkönyv meghitelesítettik.
-

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 13—c, 40., 52.
 Ágteleki egyházat (Ungban) 10.
 Alsóborsodi egyházmegyét 13—c.
 Baldácsy alapítványt kezelő bizottságot 26.
 Bittó József zubogyi tanítót 36.
 Bódogh Károly alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 31.
 Bokor József akadémiai bölcsészettanárt 11.
 Dókus Gyula felsózempléni egyházmegyei világi tanácsbirót 17.
 Egyházmegyéket általában 7.
 Egyházkerületi segélyosztó-bizottságot 41., 48., 49., 50., 51.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 13—b.
 Egyházkerületi főleánynöveldei bizottságot 35—a,—b,—c.
 Egyházkerületi közigazgatási pénztárnoki hivatalt 13—b,—k.
 Felsőborsodi egyházmegyét 13., 44.
 Felsőzempléni egyházmegyét 8., 13—h, 14., 38., 39., 47.
 Fejes István főiskolai tanügyi bizottsági tagot 17.
 Főiskolai gazdasági választmányt 16., 31., 43.
 Főiskolai tanári kart 17., 30., 31.
 Főiskolai tanügyi bizottságot 30., 31., 32., 33.
 Futó Sámuel a.-borsodi egyházmegyei tanácsbirót 11.
 Gömöri egyházmegyét 36., 37.
 Hegedűs László főiskolai világi algondnokot 7., 17.
 Hegymegi egyházat 13.
 Idrányi Ferenc abauji egyházmegyei dékánt 34., 40.
 Kassai egyházat s Mesko Sándort, azon egyház főgondnokát 52.
 Kolbásai egyházat 14.
 Kun Dániel örököseit 15.
 Lelekészeket általában 12.
 Lengyel Endre alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 17.
 Mártha Ferenc zubogyi segédlelkészt 36.
 Nagy Pál gömöri esperest 11.
 Prágay Lajos alsóborsodi esperest 6.
 Szuperintendensi hivatalt 46.
 Szűk Endréné papi özvegyet 47.
 Tóth Pál volt szálláskei káplán-tanítót 39.
 Terhes Barna alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 17.
 Tornai egyházmegyét 13—e.
 Ungi egyházmegyét 10., 42., 48.
 Zsindely István főiskolai gazdasági választmányi elnököt 17.
 Vajányi Lajos tornai egyházmegyei tanácsbirót 11.

L 1924. 10. 14. 